

Saptamalar

Bugün farklı konularda bazı sorulara yanıt aramaya, bazı saptamalar yapmaya çalışalım. Böylece belki de yoğun gündemin çeşitli başlıklarına değinme fırsatı elde etmiş oluruz.

Zeka ile İnat Bağdaşır mı?

Buradaki inattan kasıt "fikri sabit" olma durumu. Eğer "kararlılık", "sebat" veya "yılmamak" anlamında bir inattan bahsetmiyorsak, inat zeka ile bağdaşmaz. Hatta tam tersi. Düşünün, fikrinizin defalarca yanlışlandığını hayat size gösteriyor ama o fikirde ısrar ediyorsunuz. Peki, zeka bunun neresinde?

Bazıları kurnazlık ile fırsatçılığı da büyük zeka işaretleri olarak algılamaya eğilimlidir. Hele bu "yeteneklere" sahip birisi, tarihsel ortamın sağladığı fırsatlarını da iyi kullanıp, toplumda büyük bir destek sağlamayı ve bunu beklenenden daha uzun bir zaman aralığında sürdürmeyi başarabilmişse, onun için "çok zeki" yorumlarını daha sık duymaya başlamanız işten değildir. Bu biraz da toplumun değerlendirme yeteneklerinin yetersizliğiyle de körüklenir.

Ama bir an gelir, inadı bilgiyle ve zekayla çelişkisi büyür ve üstelik bunun zarar verici bazı sonuçları daha fazla açığa çıkar, işte o zaman "her şeyi bilen, her şeyi öngören, her türlü siyasi entrikayı çevirebilen büyük zeka", ilahlaştırıldığı tahtında sorgulanmaya başlar.

Hatta, inanç alanına ait değerleri araçsallaştırmanın ve bunun sağladığı kitle desteğinin verdiği güvenle bir yığın hatası kitlelerce tolere edilebilen siyasi simalar için bile, bardağı taşıran damlalar çoğaldıkça, ekonomik olarak zarar görmeler (iş kaybı, servet aşınması) sıklaştıkça, birdenbire "acaba ona bu kadar değer vermekle, gücünü bu kadar arttırmakla hata mı yaptık" iç seslendirmeleri yaygınlaşmaya ve giderek dışa vurulur olmaya başlar.

Peki o an ne zaman gelir? Geldiğini nasıl anlarız?

Türkiye Ekonomisine Karşı Komplo mu Kuruluyor?

İktidardakiler olumsuzlukları dış etkenlere yüklemeye bayılırlar. Hele halka kendi hatalarından dolayı hesap verme sorumluluğunu hiç taşımayan ama bu arada başarı hikayelerine de hiç toz kondurtmak istemeyen iktidar türleri... Türkiye'de şimdi olan da bu. İki kademedede yapılıyor.

Birinci kademedede, başta döviz kurları olmak üzere ekonomik göstergelerde ortaya çıkan olumsuz gidişat, Trump'ın seçilmesinin artçı şoklarına bağlanıveriyor. Oysa bu seçimin dünya paraları üzerinde yarattığı kur şoklarının çok ötesinde değer yitiriyor Türk Lirası. Daha da kötüsü, öngörülemez bir oynaklık taşıyarak. Trump meselesini açıklayıcı değişken olarak kullanmada en ileri giden Başbakan Yıldırım oluyor, Tüsiad'çılara tarih garantisi bile vererek: 'Hele Trump Ocak ayında bir koltuğuna otursun, bu çalkantı biter' diyebiliyor.

İkinci kademedede dış etken arayışı daha ileriye gidiyor: 15 Temmuz'da başarılı olamayan dış güçlerin, bu defa ekonomik istikrarımızı bozmaya yönelik komplolarıyla karşılaştığımız ileri sürülüyor. Kademe yükselince bu defa hiyerarşi de yükseliyor, Saray sakini devreye giriyor. Rol paylaşımı mı? Yoksa, bu sonuncusunun daha dizginlenemez kişilik yapısı mı?

Tıp alanını da ilgilendiren son soruyu bir yana koyarsak, ikinci kademe iddianın kitleleri harekete geçirici özelliğinin daha fazla olduğu görülür. Eğer sistemli bir komployu kabul etmeye hazır kitleler varsa -ki Reis'in her söz ve davranışında keramet arayan müritler epeydir oluşmuş durumda- o zaman Türkiye'ye karşı ekonomik kumpas kuruluyor iddiası daha fazla iş yapabilir. Birincisi (Trump'ın etkisi) pasif bir dış etkenken, ikincisi kasıtlı bir müdahaleyi içeren aktif bir dış etkindir ve buna karşı da aktif kitle tepkileri göreve çağrılabilir. (Bu, aynı zamanda, faşizmin kitle seferberliği provasında yeni bir test olacaktır). Nitekim, dolar bozdurma, dolardan TL'ye geçme tiyatrosu, ülke çapında sahneye koyulabilecek bir malzemeye kolayca dönüştürülebilir.

Nasıl olsa bu ülkede dolarizasyonun esas olarak AKP döneminde tavan yaptığını, 2002-2013 döneminde düşük değerli döviz üzerinden sıcak paraya ödenen kur farklarının ciddi bir dışa kanamaya dönüştüğünü, gene aynı dönemde sıcak paraya ödenen reel faizlerin dünya

ortalamalarının çok üzerinde olduğunu, özetle dış kaynakları çekip sahte bir bahar oluşturabilmek için bu ülkeyi faiz-kur sömürüsüne teslim edenin (IMF'nin her dediğini yapan) AKP'den başkasının olmadığını vs. kitlelerin öğrenmesi mümkün olmayacak veya buna izin verilmeyecektir. Ekonomiye dünyanın en kırılğan beşlisi arasına sokmanın, faiz, Esad, vb. saplantı veya inatların yol açtığı hasarların siyasi hesabını da kimseye vermek zorunluluğunu hissetmemek gibi bir sorumlu sorumsuzluk halidir bu.

Üstelik kitleleri dış mihraklara karşı seferber edebilmek için, "kriz bu defa da teğet geçecek" ifadeleriyle 2008-2009 kıyamında bir krizin oluştuğu algısını yaratmak da cabası... Elbette bu algının kıt bilgiler nedeniyle iktidarın tepelerinde de oluştuğunu, yani bilinçli bir çabadan söz edilemeyeceği de söylenebilir. Ben de bu ikinci yoruma daha yakınım ama sonuç farketmiyor: Kriz söylemi en tepeden gelince, hatta "dövizleri bozdurun" panik çağrılarını yapıncı, döviz talebi (dolayısıyla kur) yukarı doğru zıplayıveriyor. Ardından gelsin döviz arzını arttırmak için halkı göreve çağırmalar... Esnafımızın bir kısmı da durumdan vazife çıkarıveriyor. Güler misin ağlar mısın?...

CHP Mitingleri Umut Vadediyor mu?

Aslında miting yapmak, hiç birşey yapmamaya kıyasla iyi bir fikirdi; ama 15 Temmuz sonrasındaki İstanbul ve İzmir Mitinglerine bakınca fazla umutlu olmak zorlaşıyordu. AKP'nin kendi rejimini bu kadar fütursuzca yerleştirmeye çalıştığı, tarikat-sermaye zorbalığının yol açtığı çocuk ve iş cinayetlerinin zirve yaptığı, gericiliğin okulları iyice kuşattığı, işsizliğin her haneyi etkilediği bir zaman diliminde, muhalif kitleler gene de bir umudun peşine düşmek istiyorlardı. Sonuç? Ahmet Altan, Nazlı Ilıcak vb. için "üçlü çektirme" eyleminin oyuncağı olmak mı? Onlar ki, çok sayıda insanın hayatını kaydıldılar, ömürlerinden çaldılar, bazılarının intiharına, ölümüne neden oldular; her durumda mevcut rejimin yerleşmesini kolaylaştırdılar.

AKP'ye görkemli bir yanıt verebilmek için büyük bir enerji sarfederek bir araya gelen/getirilen kitleler, Türkiye'de demokrasi mücadelesinin ancak bir aydınlanma/laiklik mücadelesi ekseninden verilebileceğini seziyorlar. Bu enerjiyi harekete geçirmesi gereken siyasal oluşum ise, adeta enerjinin boşa akıtılması misyonuyla görevliymiş gibi davranıyor.

Oysa, zihinlerin bu denli bulandırıldığı bir siyasi ortamda kitlelerin gerçekleri görebilmesini ve harekete geçmesini sağlamanın en büyük sorumluluğu anamuhalefete düşüyor. Çok geç olmadan farkına varabilecek mi?

haber.sol.org.tr/yazarlar/oguz-oyan/saptamalar-178032